

RAFAEL TESIS

=====

N O C T U R N S

I

A L T R E S

H I S T O R I E S

=====

Barcelona, octubre 1953.

NOCTURNS I ALTRES HISTORIES

Una illa.

Mort d'un polític.^x

"Ancien Régime".

El Poeta i els seus amors .^x

L'aprenent d'historiador. ^x

De sis a vuit.

Perot lo lladre.^x

Dos hereus. ^x

Sis cordes.^x

^x. Del llibre "HISTORIES DE CONEGUTS", París 1945.

DE 6 A 8

Tots erem homes. Després de discutir una mica de negocis i bon xic de política' vâren posar-nos a parlar de dones' que feït i fet és la conversa més segura per a no embrancar-se en controverties. Havïem passat tots la quarantena' i devia fer quinze anys que no havïem tingut ocasió de comparar les nostres experiències amoroses. Per a arribar a aquest moment de confiança' que les llengües es destraven i comencen a descabdellar' més o menys disfressades' les històries agredolces de les nostres il.lusions i als nostres desenganys' potser havia calgut contrastar de primer com la vida ens havia separat: com d'ençà d'aquells anys distants de col.legi' havïem entrat en la pell d'un altre personatge' i érem el botiguer' o l'advocat' o l'empleat de banca' o el fabricant que' mig sense adonar-nos-en nosaltres mateixos' havïem ~~de-~~vingut.

Era l'estiu. La majoria tenïem la família a fora de Barcelona. Els altres tampoc no tenien pressa' o potser els feïa mandra' després del sopar extraordinari' en aquella terrassa que de tant en tant arreplegava un alè d'aire de muntanya' de tornar al pis encofurnat i xafegós.

La conversa va venir' em sembla' d'un comentari de Tomàs Garric. Passava pel nostre davant una parella que havia sopat a una taula a la vora. Ella era una noia que no devia pas tenir vint anys' amb aquell punt de falsa ingenuïtat que el pentinat' el vestit i el maquillatge subratllen amb picardia i que té un poder segur de seducció sobre els homes madurs. I el que l'acompanyava devia passar bon tros dels cinquanta: per a nosaltres' dones' era gairebé un vell' tot i que no gosàvem dir-ho massa.

- Que en va' de satisfet' aquest manso! Total' perquè duu al costat una paio de les que fan girar tots els homes! Els seus diners li deu costar. Nô hi ha res més: de cara a la "taquilla": tot va bé. El más és que amb els diners no ho tens tot. Que llargues els hi deu fer dur' aquesta mosseta!

Garric tenia un llenguatge directe, una mica esqueixat, amanit de paraules groixudes i d'imatges pintoresques. La seva filosofia era massa simplista, tantmateix, perquè els altres no ens hi agafessin.

Oh, bé! que no ho tens tot, prou que ho sé! - rondinà en Casadevall. - Però és que també n'hi ha que volen massa coses. Si vas amb una xicota que t'agrada per dormir-hi i pagant-la ho pots aconseguir, no sé perquè t'has d'entestar després a voler que t'estimi, que et sigui fidel, que t'ho expliqui tot, que et passi comptes sense fer moros dels cèntims que li dones! Els diners compren totes les coses que poden comprar-se. Les altres no. Ni falta que fa!

- Quins pares de família més cínicos! - vaig comentar jo. - Aquestes coses prediqueu als vostres fills?

- No cal. Prou que ho saben! En penso que els meus, que encara no tenen quinze anys, ja em consideren un insuportable rondinaire, un moralista antiquat. Cada vegada que els faig un sermó, tinc la impressió de predicar en el desert. - Era en Casadevall que replicava.

- I després, bé s'ho deuen pensar, que ens agraden les dones! De mi puc ben dir que no sabia viure sense tenir una aventura en marxa. - digué Tomàs Garric. - No és per a vanar-me'n, però us asseguro que mai no m'ha faltat una dona que estigués pels meus ossets. Entenem-nos, no vull mai la lluna. Paies com aquesta que ha passat, per força t'han de sortir malament. Però és que tampoc m'agrada la fruita verda. Déc ésser massa jove, encara.

- T'agraden les velles, doncs? - intervingué l'Alfons Bartrina, que era l'únic solter de la colla.

- No, les velles tampoc. Però si les mosses de trenta anys, una mica madures, quan agafen aquell punt dolç de la carn encesa per massa somnis; no massa boniques, perquè sinó ja han estat ensinistrades per un altre, i perquè sovint són bledes que no es poden resistir. No, que tinguin aquell no sé què als ulls i aquella mena de caminar que traeix una sensualitat sense sobreixidor. No hi ha res millor, creieu-me!

- Bé: i com te les treus del damunt, quan ja han trobat el sobreixidor? -
preguntà Casadevall.- Perquè n'hi ha que s'aferren com a llagastes. I suposo que a tu
no et deu pas convenir de tenir-ne una fixa anys i panys. Per això ja tens la pròpia.

- Es clar que no! i us asseguro que mai no les enganyo. El cor a la mà: a les
primeres de canvi ja saben que sóc casat i que només puc oferir-les una aventura pas-
satgera. Si dura uns quants mesos més del que teníem previst, tot això és ganga.

- De cara a la "taquilla", ja ho veig! - remugà Garric.

- Res d'això: us ho juro! Potser alguna vegada un petit present, això sí, pagar
una entrada al cinema, algun cafè ... Ni cinc més. L'agraïment va a mitges, no és ve-
ritat? Doncs que hi vagin també les despeses! Després, què vols que et digui: si em
costessin diners les meves aventures, potser sí que tindria la impressió que faig un
tort a la meva dona i als meus fills. D'aquesta manera, no.

- Com ens hem tornat, fillots! - vaig intervenir jo, amb aquell to de moralis-
ta que de vegades em servei per a provocar confidències. Aquell cop no calia, però.
Ja estaven engegats. - Qui ens hauria dit quan tots érem congregants, al col·legi
dels "hermanos"!

- Això! Fes el santet, tu! Ja ho sabem que no t'agrada explicar massa coses.
Però ja ens ho pensem tots, que també tindràs els teus romansos! - era en Casadevall
que replicava.- Jo no sóc així: ni ganes. Ni presumeixo de la meva sort amb les dones,
ni vull fer-me passar per un angelet. M'agraden les faldilles, ve-t'ho así. I són uni-
versal en els meus gustos: joves o madures, tant se val. El cas és que facin goig, o
almenys que a mi me'n facin. I si haig de pagar, pagc. És la manera més segura de no
tenir embolics duradors. A més, no sé si us ho creureu: no vaig tant a passar una hora
de gaudi, a deixar que la carn i els sentits es rabegin en sensacions sempre renovades..

- Ui, ui! que bé t'expliques! Això ho has llegit en un llibre! - va interrom-
pre l'Alfons. Però en Casadevall ja estava llançat i les interrupcions no li feien efec-
te. Vàrem optar, doncs, per deixar-lo parlar.

Després de precisar, en uns quants mots gràfics allò que havia intentat de
vestir en els circumloquis literaris, va continuar:

- Allò que cerco és l'aventura. Conèixer dones és com descobrir continents; o estar a l'aguait d'un lleó; o enfonsar-te en una balma tenebrosa; què sé jo! De vegades, molt sovint, en surto amb les mans buides i la butxaca escurada. Darrera una cara bonica; un cos escultural; és molt rar de trobar-hi alguna cosa més.

- O bé és que no saps tronar-la-hi. O vols anar massa de pressa i a més, pagar.-- no sabé estar-se de rondinar Garric, que no havia deixat de recollir l'al·lusió a la seva pretesa sort amb les dones.

- Deixa't estar de presses i de pagar! Tu saps d'alguna cosa més profunda; que més arrossegui l'esperit i més fongui dos éssers que la còpula? Si alguna possibilitat hi ha per a un home i una dona de trobar una identitat de les ànimes; de sentir-se uns en cos i en esperit; és en aquesta exaltació suprema que és l'acte sexual!

- Ja tornes a descarrillar per la via literària; Casadevall!

- M'expresso malament; ja ho sé; però ho sento! I vosaltres sabeu prou que és veritat; què diastres! No tothom té la sort d'ésser místic i de trobar en la contemplació de Déu aquell oblit de sí mateix que t'expliquen Sant Joan de la Creu i Santa Teresa.

- I Ruysbrooks l'admirable; i Tauler; i els budistes; de tota mena. L'experiència mística és una cosa universal. - precisà Bartrina; que potser cercava una ocasió de desviar la conversa cap a temes més intel·lectuals.

- No n'he llegit cap; ni ganes! - tallà Casadevall.- Però en canvi us dic que cada vegada que m'acosto a una dona desconeguda tinc la mateixa il·lusió de tronar-hi això; aquesta sensació de fugir d'aquest món; de descobrir la fórmula que se'ns endurà a tots dos en un mateix deliri ... Heu sentit mai el Tristany?

- Es clar! Però aquell parell havien begut abans el filtre màgic!

- En sabs la recepta; raï! El que passa és que; gairebé sempre; quan jo m'abandono al meu deliri; sento que el cos que estrenyo està lluny; i que el seu pensament s'embranca amb els comptes de plaça o amb el model d'un vestit nou; quan no és amb el sentiment d'estar allí; amb un home; fent una cosa que mai no havia gosat fer; o que ara ja no li diré res.

- Tot això et passa perquè pagues' - dictaminà Garric.- Fessis com jo: sabries què és sentir vibrar entre els teus braços una dona. Ei! una dona de debò. de trenta anys fets: res d'una joveneta sense suc ni bruc com la que pasturava aquell manso!

- Doncs pagant i tot: algunes vegades n'he sentides vibrar' i de debò. No m'enganyen pas: les professionals: quan fan comèdia!

- També et fas amb les professionals?

- I doncs! De quin pa feu rosegons: fills meus? No us he dit que cerco l'aventura! I de vegades: almenys: si no trobo allò altre que us deia: almenys l'aventura sí que la trobo. Teniu: no fa gaires dies ...

Es repapà a la seva cadira de braços: begué un glop i: com que vàrem comprendre que ens volia explicar una aventura: vàrem callar:

- Ja sabeu que la meua feina em deixa moltes hores lliures. Demés: a part dels diners per a la casa: que a la dona no li jan faltat mai: hi ha vegades que puc disposar de moltes pessetes: de comissions que contro. En canvi: hi ha èpoques de l'any que estic completament a l'escapça. Ara: que si això dels diners hagués de limitar les meves escapades: malament aniria ... Per això: l'altra nit: quan sortia del cafè: no vaig dubtar gens. M'havia topat amb una de les dones més boniques que havia vist a la meua vida. Era una professional: us ho dic de bones a primeres. Amb la manera de dur penjat el moneder al braç: ja es veia. La vaig abordar: amb la veu una mica tremolosa i no em costà gaire de fer-li entendre la meua admiració. Us ho dic sincerament: potser és el cos més perfecte que he trobat: afuat: harmoniós de línies: graciós de moviments ... i una pell ...! Vaig passar un quart d'hora deliciós: i ella fa fer una habilitíssima imitació d'allò que hom voldria trobar en una companya de llit. Tècnica pura: no us feu il·lusions. Però jo no li demanava gaire cosa més: i ja era d'agrair. Per això: quan varem acabar: vaig trobar molt natural que ella em demanés: amb la seva veu una mica aspra: d'aquelles que us ressegueixen l'espinada: "si em recordava d'ella". No havíem fet tractes: un cop pagada la cambra de l'hotel: no em quedava al damunt més que un trist bitllet de cinquanta pessetes. Vaig donar-li: amb unes explicacions barbotejades. Ella: indignada: l'estripà en mil bocins i me'ls rebaté per la cara. Li havia

inferit: es veu: la pitjor ofensa que pot fer-se a una professional: rebaixar-la de categoria: situar-la entre les desgraciades que només esperen un home qualsevol per treure'n els diners que faran bullir l'olla l'endemà. Ella no. Ella era d'aquelles que segueixen terres i tenen joies de preu i viuen a bons hotels i fan l'ofici aquell perquè els sembla la millor manera de ser independents i guanyar-se descansadament la vida. Com a mínim volia *duescentes* pessetes: va explicar-me entre insults. I jo no podia fer-li creure que no en duia més. "Amb cinquanta pessetes a la butxaca: voler dormir amb mi!" - s'indignava ella: i amb ràd. pobra massa! Van ser inútils *els* meus esforços per a aplacar-la. "Mira: - va dir-me - ara sortirem al carrer i jo et seguiré fins a casa teva: o fins que trobis un conegut. I aleshores: o en dones els diners que m'has estafat: o armaré un escàndol que no et farà cap gràcia. Amb això: ja estem sortint".

"I així fou. Vaig posar-me a caminar per Barcelona: en plena nit: sentint el repic dels talons Lluís XV d'aquella massa a deu passes darrera meu. Vaig fer tota la Rambla: el Passeig de Gràcia: un tros de Diagonal: rumiant mil maneres impossibles de fugir d'aquella persecució. Vaig deturar un taxi: però ella es posà al meu costat: somrient: en obrir la portella: i no vaig tenir més remei que deixar-la pujar. En tot el camí no ens diguerem res. El xofer devia pensar que estàvem en ple idil·li. Varem anar fins a Montjuic i allí varem biaxar tots dos. La massa va pagar el taxi. Jo vaig tornar a caminar amb ella al darrera: englant l'avinguda de l'Exposició: cap al Parc. El cap em bullia: però no se m'acudia res. Anar a trobar un amic? A aquella hora: no sabia qui cercar. No sé si hi hagué un moment que vaig tenir la desesperació de l'home perseguit. ~~En~~ penso que pel meu cap van passar idees de crim: i en va tornar a la memòria un episodi d'una novel·la policiaca americana: d'aquelles de sang i fetge: que havia llegit feia pocs dies. Combinant-ne els detalls amb els de la meua aventura vaig fer encara dos o tres cents metres en la foscor. Quan: tot d'una: em va semblar que el silenci només ressonava amb els meus passos: i vaig girar-me: ella ja no hi era! En vaig deixar caure en un banc. Estava amarat de suor i respirava amb alleuja-

ment. Quina sensació de llibertat!

- Ella devia tenir por que li prepararessis un mal cop. Transmissió del pensament, ve-li-ho aquí, - dictaminà Bartrina.

- Potsar si. Però us ben asseguro que si un dia la tornés a trobar, m'agradaria d'abordar-la una altra vegada. No sé què passaria... L'amor a l'aventura, ja us ho he dit. I quina dona més ben feta!

- En quant a aventures, també jo puc contar-ne una que no deixa de ser original. Mai no ho he explicat a ningú, però ... - feu un gest d'indiferència. Era Tomàs Garric que visiblement volia reivindicar el seu prestigi donjoanese. - Ja veureu: una vegada, fa uns quants anys ja, vaig conèixer en un cinema, una dona sensacional. Haig de confessar que em va costar molt d'arribar-hi a una intimitat. Al començament ens trobàvem en un cafè o al cinema, de sis a vuit dels dimencres i divendres. Parlàvem de tot, i a mi no em costà gaire de fer derivar ben aviat la conversa cap a les úniques coses que interessaven un home i una dona quan estan sols. Ella m'agradava extraordinàriament: era alta, bruna, amb un punt d'opulència en el pic i en els malucs que no le feia cap nosa. Trenta anys confessats sense embuts. I uns ulls que, només de mirar-la, ja m'encenien de desig. Em va fer gruar una bona temporada i aviat vaig saber-ne la raó. Aquella noia feia de co-sidora a casa, ajudada per la seva germana, més gran que ella de dos o tres anys, i per la mare, que en tenia prop de setenta. I tenia un amic. Un senyor molt seriós, fabricant i regidor de la ciutat, que li passava un tant fixo cada mes i anava a veure-la regularment, de sis a vuit del vespre, un parell de cops cada setmana. Al capdavant, quan ens vàrem situar en aquell pla de franquesa absoluta, no ens costà gaire d'entendre'ns. Ella sabia què podia oferir-li jo, i jo sabia que ella només podia donar-me una part de la seva vida. Ens hi vàrem conformar tots dos. Però us asseguro que jo me l'estimava, i que no podia pensar sense una mica de rau-rau en el seu fabricant-regidor. Al capdavant, a tots els homes ens agrada de tenir l'exclusiva ... I ella em penso que també m'estimava. No: n'estic segur. Els moments que passàvem junts poden ben creure que arribàvem a aquella fusió total que explicava amb tanta solennitat aquest, fa una estona.

- Amb música de Wagner?

- Amb música de qui sigui. O sense. Havíem continuat veient-nos els dimecres i divendres de sis a vuit. Aquells dies ella estava sola a casa seva. La germana anava a cosir a una altra casa i la mare devia anar a rosari. Es clar que la vella devia saber prou bé les aventures de la noia. Però d'una manera o altra s'havia de pagar el lloguer i ajudar a omplir el rebost. Alguna vegada però vaig sospitar que la bona dona s'estava tancada a la cuina quan jo hi anava. En quant a la germana, un parell de cops la vaig trobar a casa. Jo aleshores dissimulava i feia el paper d'amic respectuós per bé que m'imagino que no l'encibornava pas gens. Se'm mirava amb una antipatia visible. Es possible que tingués una mica de despit de pensar que Glòria - es deia Glòria la meua - tenia dos homes mentre ella s'anava consumint i fent-se vella Als homes ens costa de fer-nos càrrec del que deuen sentir les solteres que van passant els anys sense que ningú els digui res ... Bé deixem-ho córrer. En conjunt puc dir que la cosa rutllava molt discretament. Jo arribava cada dimecres i cada divendres a les sis en punt; trucava d'una manera especial a la porta: tres trucs llargs i un repicó. Glòria em venia a obrir i us ben asseguro que no perdiem gaire temps en preàmbuls. La seva cambra posada amb cert luxe i força gust presenciava els nostres amors i ofegava el ressò de gamecs i petons.

- Estalvia'ns els detalls tècnics - vaig intervenir.

- No n'hi havia de tècnica allà! Us dic que aquella mossa era ben espontània. Es donava al goig tota ella, cos i ànima i compartia el meu plaer sense simulacions ni reserves.

Hi havia certa emoció a la seva veu i això em féu callar una nova interrupció que se m'acudia.

- La cosa va durar dos anys. Mai no em va demanar cap diner. Mai no va voler acceptar cap present meu. Sí: una vegada que havíem anat a donar un tomb per la fira a la Rambla del Poble Nou - perquè ella vivia allà a la vora - va enamorar-se d'un penjoll. Poca cosa: un cor d'esmalt vermell. I jo li vaig comprar i això que ella tampoc

no ho volia. "El duré sempre" va dir-me' amb aquella veu una mica tremolosa que tenia en certs moments. No hi vaig pensar més; i en les nostres topades jo tenia massa pressa per a fixar-me en les joies o els vestits que duia. Dos anys, doncs. Dos anys que, llevat de les interrupcions produïdes pels meus viatges, varem ésser sempre fidels als nostres sis a vuit de dimecres i divendres.

"I vetaquí que un dia, després de quinze dies de no veure Glòria, perquè jo acabava d'arribar d'una volta una mica llarga pel Nord, vaig pujar com cada dimecres, a les sis en punt, l'escala d'aquella casa del Poble Nou. Truco a la porta amb els tres pics i repicó. Anava adelerat, impacient per a tenir als braços aquell cos que amb els quinze dies d'absència s'havia tornat una obsessió per als meus sentits. Com el faria gemegar de goig sota la meua abraçada! Va venir-me a obrir la germana. "Ah! és vostè?" - va dir-me. - Ja pot passar, ja!" I em signà el camí. No calia. Vaig obrir la porta del menjador i em vaig quedar sorprès. Hi havia mitja dotzena de persones assegudes al voltant de la taula. Visites? Parents? La vella semblava presidir la reunió. Tots parlaven a mitja veu i s'aturaren per a aixecar els ulls cap a mi. La sorpresa, en mi, es doblava de contrarietat. Vaig girar-me cap a la germana, que em seguia, i vaig preguntar-li, també en veu baixa: "On és ella?". "A la seva habitació. Ja pot entrar-hi, ja, si vol." I em signà la porta que donava al passadís. I tant si volia! Gairebé vaig precipitar-m'hi, i en ser davant de la cambra de Glòria vaig tornar el pom amb decisió. El meu desig era superior a tota discreció. Es clar que aquella actitud de la germana i de tota la família em semblava massa cínica per ser natural. Però allò que volia era veure la meua amant. Ja la vaig veure, ja!

Fou una pausa, per preparar l'efecte.

- Glòria estava de cos present, ajeguda en aquell mateix llit on els nostres amors s'havien rabejat tantes vegades. La voltaven quatre ciris. Tenia un ram de flors als peus i un Sant Crist al capçal. I, no sé perquè, un detall se'm clavà als ulls: damunt el breu escot, ja de color de cera, del vestit negre que li havien posat, hi havia una taca vermella, aquell cor d'esmalt que jo li havia comprat a la fira. Fou

un cop terrible, creieu-me. Potser el més fort que he rebut a la meua vida. Morta i tot feia goig de debò. Però aleshores els meus sentits ja no parlaven. I vaig comprendre en canvi, que l'havia estimada de debò, no pas únicament amb la carn. No sé com vaig arrencar-me d'aquella cambra, com vaig poder dir quatre paraules incoherents a la mare i a la germana, com vaig sortir al carrer ...

Va tornar a deturar-se, assaborint la impressió que ens havia causat l'episodi. Potser s'avergonyia una mica d'haver deixat traslluir la seva emoció. Perquè, sense deixar-nos temps de fer cap comentari, va reprendre:

- La història té un epíleg que us semblarà inversemblant, i que us juro que és igualment autèntic. Uns quants dies després, un altre dimecres, vaig tornar a aquella casa. Volia excusar-me amb la germana de Glòria del paper que havia fet aquell dia i de no haver pogut anar a l'enterrament, per estar malalt. O potser això només era un pretext per a disfressar la meua rutina, aquell neguit animal que m'empenyia, de sis a vuit, a aquella casa del Poble Nou. La germana estava sola, o potser era que la mare estava entaforada a la cuina, com altres vegades. Vàrem parlar, ja no sé de què. I jo vaig anar-me fixant que, en els seus vestits negres i amb els seus trenta-vuit anys, aquella dona era ben desitjable. La mirava fixament, i la seva respiració anava fent-se dificultosa, les seves galtes s'encenien, els ulls se li feien més negres i més brillants. Sense saber com, la vaig tenir als braços i vaig sentir els seus llavis encastrats als meus. Fou el bes més ardent que he conegut.

Tornà a fer una pausa.

- Tant si us ho creieu com no, jo era el primer home que la besava. El primer home! Aquella mateixa tarda va ésser-meua, allà mateix. I he estat dos anys seguits anant-la a veure cada dimecres i divendres, de sis a vuit.

Hi hagué un moment de silenci. I com que tots estàvem una mica cohibits i no sabíem quin comentari fer, vaig creure oportú de cridar el cambrer perquè ens dugués el compte.